

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

**Peterburg 20. decembra.** Ruske „Peterburgskija Vedomosti“ naznanjajo, da je car imenoval generala Totlebna za glavnega komandanta ruskega vojnega oddelka pri Ruščuku, a generala kneza Emeritinskega za njegovega generalštabnega načelnika.

**Dunaj 19. decembra.** Grof Andrassy je dejal, da bode vlada, kakor dozdej, nevtralna ostala, pa pazila, da se bodo definitivne razmere v jugu po njenem interesu vravnale. Da Srbija gre v boj, ne bode vlade iz dozdanjega vedenja izpravilo. Ko bi pa Srbija kaj počela, kar bi interese naše monarhije škodilo, na primer, ko bi šla v Bosno in Hercegovino, ugovarjalo bi se in, če bi trebalo, bi se tako početje z dejanjem zabilo.

Iz Carigrada poroča „Pol. Corr.“: Porta, vznemirjena zaradi vedno večjega prijateljstva mej Italijo in Grško, ukazala je baje turškemu poslaniku v Rimu, naj terja pojasnenj.

Iz Londona zve „K. Z.“: Lord Beaconsfield hoče, da bi bili konferenčni sklepi (!) podloga miru sklepanja, pa da države skupaj stavijo uvete miru. Če bode Rusija odbila, hoče Beaconsfield terjati od Rusije varstvo angleških interesov, katero terjanje bode morda z demonstracijo (žuganji) podpirano.

**Carigrad 19. decembra.** Odpotovanje Mahmut Damata je prouzročilo razne govorce: razgledovanje trdnjav baje nij pravi uzrok.

Tiflis 16. dec. Od Muktarja paše je prišel h generalu Heimanu parlamentér.

Bukarešt 17. dec. V tukajšnjem vojnem ministerstvu se pripoveduje, da so Rusi v Plevni razen zaplenjenih 77 še 25 družih kanonov dobili, katere je bil Osman paša zakopal pred svojim izpadajem.

Belgrad 18. dec. Srbska vojska je na vseh krajih mejo prestopila in stoji na turškeji zemlji, le na Drini nij šla čez mejo.

Cetinje 18. decembra. („D. Z.“) Za gotovo se čuje, da bode oddelek črnogorske vojske marširal proti Novemu pazaru, da se tam zjedini s Srbi.

## Vojska.

Angleški list je te dni pripovedoval, da ste v ruskem glavnem stanu po padci Plevne dve mnenji o tem, kako zdaj vojsko dalje voditi: general Totleben da zagovarja misel, da treba najprej trdnjavi Ruščuk in Silistrijo vzeti, drugi generali pa, mej njimi veliki knez Nikolaj sam, hote glavno vojsko precej čez Balkan vreči in na Adrijanopolj ter Carigrad marširati. Današnji peterburgski telegram, ki nam poroča, da je general Totleben imenovan za glavnokomandujučega pred trdnjavo Ruščuksko, kaže, da so Rusi sklenili to trdnjavo bombardirati, oblegovati in vzeti, — kar se pa še ne pravi, da ne bi ob enem tudi čez Balkan udarili proti Adrijanopolju.

Iz Bukarešta se javlja, da pride še šest novih ruskih divizij na bojišče. Rusija se torej pripravlja na vse slučaje.

Razdelitev vojnih močij na bojišči bode te dni najbrž ta-le: Na turškeji strani v štirih trdnjavah kach 40.000 mož. Proti tem bode stalo 80.000 Rusov pod carjevičem in 50.000 pod Zimermanom. Ruska armada v

vzhodnej Bulgariji bi torej mogla kasneje eno tretjino čez Balkan poslati. Šakir-paša ima pri Sofiji kach 20.000 mož, njemu nasproti bode imel general Gurko kmalu 50.000 mož, od katerih lahko gre tretjina proti Kazanliku. Sulejman-paša bode pomaknil svojo armado 60.000 mož mej Šipko in Adrijanopolj. Njemu nasproti je ruska srednja armada, kach 60.000 mož, ki se bode pa počasi od vzhoda in severa podvojila.

## Srbski vojni proglas.

Srbi! Ko sem v svojem proglasu od 21. februarja naznanil, da je sklenen mir mej Srbijo in Porto, povedal sem vam tudi, da je obramba svete stvari, za katero smo vojevali, prešla v mogočnejše roke. Od onega časa je turško pleme svojo zgodovino obogatilo z novimi nezaslišanimi strahotami. Plebjenje, pustošenje in mesarjenje razširilo se je po vseh delih države. Ti biči so razsajali z največjo silo, osobito po srbskih deželah in proti vsemu, kar nosi naše ime. Dasi člen II. zapisnika o miru od 16. svečana ustanovljuje popolno pomiloščenje za one naše nesrečne brate, kateri so našli v Srbiji zavetje in novo domačijo, je vendar muzelmanski fanatizem osobito proti njim svojej maščevalnej besnosti pustil popolno svobodo. Zanašajoč se na mejnarodne ugovore, smo mi pregovorili največ teh nesrečnikov, da se vrnejo k svojemu domačemu ognjišču. Ko so se po našem nasvetu povrnil v svojo zemljo, jeli so jih na novo pod raznimi izgovori proganjati in trpeti so imeli novo nasilje od svojih tlačiteljev. Zastonj je protestirala moja vlada in tolikokrat visokej Porti oponašala takove vpijoče prelomke ugovora. Turška vlada je s tem, da nij kaznovala teh nasilstev, teptala z nogami svojo svečano nam dano besedo.

## Lutok.

### Colosseum ali amphitheatrum Flavium.

Ako se v „večnem mestu“ obrneš s Kapitolskega griča proti jugovzhodni strani, razgrne se pred tobaj tiha, zapuščena krajina, posejana z razvalinami starega Rima — grobišče nekdanje rimske slave in velikosti. Tu vidiš gole zidine, slavoloke, stebre, stoječe ali v kosove razbite, vidiš, da so čas in barbari hudo tod gospodarili; ali še razvaline pričajo, v kako velikanskih merah in kako okusno in umetno je bilo vse to izvedeno in te živeje, nego beseda pisateljeva, prepričujejo, da je tudi nekdanj mogočno in v umetnostih na visokej stopnji stoječe ljudstvo gospodovalo. Sponini iz dijaških let se ti oživijo. Kraji, ki si jih tedaj le v megleni podobi domišljije gledal, kakor si jih ustvarjal v svojej duši

pri uku, ki ti je le kosoma podajal borne pojme o tej rimskeji velikosti — ti kraji so zdaj pred in pod tobaj. Še ti noga lahko stopa po istem tlaku, po istem kamenji, po katerem so triumfatorji v pozlačenem vozu, spremljani od nebrojne množice, vozili se po „svetej cesti“ gori h kapitolskemu svetišču; še se lahko podaš v mamertinsko ječo, v strahoviti Fullianum, kjer so ujete vladarje in poveljnike, potem ko so slovesnemu sprevodu triumfatorja v žalosten kinč bili, ubijali. Lahko se sprehajamo po glasovitem starorimskem trgu „forum romanum“, kjer so se shajali skozi stoletja svetovladni možje. Malo dalje na desno se dviguje Palatinski grič z razvalinami cesarskih palač. V ozadji tam pa moli v zrak največja razvalina, glasoviti „amphitheatrum Flavium“ navadno „Colosseum“ imenovan. S tem ogromnim poslopjem se hočemo natančneje seznaniti. Podobe je nekoliko podolgasto okrogle ali eliptične. Daljši premer

je 185 metrov, krajši 158 metrov dolg; visoko pa je zunanje obzidje 48 in pol metra. Od zunaj pogledano se loči poslopje v 4 dele ali pasove. Pritlešje in pa drugi in tretji pas so iz samih oblokov ali arkad, katerih je po 80 v vsakem pasu. Mej arkadami pa so polovični stebri vzdani, pri tleh dorske, v drugem pasu jonske, v tretjem korintske sestave. Četrty pas pa je izpolnjen zid s 40. okni, kinčajo ga ploščnati korintski pilastri in umetno izdelan ovršni okrajek. Nad okni molijo iz zida vzdani kameni kot podstavki. Nad vsakim takim podstavkom je v okrajku lukuja za drevo; na ta drevesca so privezavali prtove, ki so v streho služili.

Podajmo se zdaj skozi eno teh nad 4 metre širokih in 7 metrov visokih pritlešnih arkad v notranji prostor poslopja. Tu pridemo na notranjo plan ali areno, ki je tudi eliptične podobe in v dolžavo meri 77 metrov v širjavo pa 46½ metra. Pa to nijso trda ze-

Srbi! Po tolikih očevidnih prestopkih obvezan, katera je Porta proti Srbiji prevzela, nijsmo še nadalje dolžni prenašati mučni položaj, v katerem smo se prej prvi borilci svobode promenili za pasivne gledalce onih barbarskih prizadevanj, katerim je očevidna svrha, da se s korenem izruje srbsko pleme. Mera turških okrutnostij je taka, da jih Srbija ne more dalje gledati z mirnim okom, niti ona ne more prenašati v prihodnje brez ponižanja zveze, katera jo veže z državo, katera svojega življenja moč zajemlje iz svoje fanatične besnosti, ki uže preti kneževini. Akoprem je bilo držanje Srbije proti otomanskej Porti popolnem korektno, pripravljala ona vendar domovini našej novih nevarnostij. Razen zarot, katere Porta na tihem kuje proti našej notranjej varnosti, ne boji se nje minister za vnanje posle odkrito nam naznaniti, da ima Porta mnogobrojnih sredstev škodovati Srbiji, dasi ta tudi nij ž njo v formalnem boji.

Srbi! Ako Porta celo v času, ko jo je v takovo zadrego pripravila vojska jedne najmočnejših držav, govori proti nam v toliko grozilnem glasu, potem gotovo ne smemo zamuditi prilike, kakoršna je sedanja, da ne bi zagotovili si bodočnosti jedenkrat za vselej.

Ne! Boj proti našemu stoletnemu sovražniku še nij končan z našim zadnjim vojskovanjem. Ne bilo bi niti v našem interesu niti za nas dostojno, da se končno lotimo mirovnega dela, a da ne upotrebimo vse svoje eneržije, da — kolikor nam dopuščajo naše moči — odstranimo nevarnosti, katere prete srbskemu narodu, in da svoj narodni poklic vspešno dovršimo. Dasi hrabra ruska vojska brez našega sodelovanja more izvojevati zmago onej svetej stvari, katero je car Aleksander vzel v svojo močno obrambo, nema nas vendar nič na svetu osvoboditi od izpolnitve dolžnosti, katera pripada srbskemu narodu kot članu kristijanske obitelji na vzhodu. Srbski narod je to žrtev dolžan samemu sebi in svojemu plemenu. Narodi si mogó zadobiti pravo svobodo samo tedaj, ako si jo kupijo sè svojimi največjimi napori in, če je sila, sè svojo krvjo. Takova velika dela, kakoršna je ono, katero smo začeli lanskega leta, ne prično se za to, da bi se ustavila na pol pota. To bi bila malodušna politika, nedovoljno rodoljubje.

Naši potomci bi nas po vsej pravici grajali, naši mučeni bratje bi nas obtežili sè

prokletstvom, a mi sami bi občutili najgorenjejši kes. Sence naših bojniki, kateri so minolega leta padli po bojiščih, zatajevale bi nas, kadar bi, gledajoče doli na nas, videle, da smo ob času, ko kri teče v potocih, brezskrbni pozabili svete dolžnosti, katero so nam zapustili oni: da vojujemo proti sovražniku, kateri je brez vojaške potrebe prinesel v našo krasno in rodovitno zemljo ogenj in pustošenje. Samo z vztrajnostjo moremo izpolniti plemenito zadačo, katera nas je stala toliko naporov in žrtev. Imeli smo čas, da se opomoremo in prav smo imeli, da smo to storili. Ako so lanskega leta sovražnikove moči presegale moč majhene srbske kneževine, nahajamo denes, ko stopamo v vojsko, na bojišči junško zmagoslavno rusko vojsko, nahajamo ondi svoje heroiske brate iz Črne gore in svoje hrabre sosede, Rumune, kateri so prekoračili Dunav in prišli, da se boré za svojo neodvisnost in za svobodo potlačenih kristijanov.

Srbi! Denes prijemljemo tudi mi zopet orožje za sveto narodno in kristijansko stvar. Jaz se, kakor je to storil moj ded, stavljam na čelo oboroženemu srbskemu narodu. Zastava, katero četrti Obrenović uže drugokrat razvija, nosi napis narodne svobode in neodvisnosti. Vi ste uže pod to zastavo dali sijajnih dokazov o svojem rodoljubju in samozatejevanju. Jeden odločen korak naprej! in sezimo v roko svojim bratom, od katerih nas je kosovsko bojišče ločilo. Denes je udarila ura ali nikdar, da dovršimo veliko narodno delo, katero so takovski junaki tako slavno započeli in katero smo mi lanskega leta zopet nadaljevali.

Naprej tedaj, bojniki, na strani zmagonosnih orlov carskega osvoboditelja in upajoč na vsemogočnega Boga, branitelja pravice! Naprej za osvoboditev naše domovine!

V Belem gradu, 1. grudna 1877.

Milan Obrenović,  
knez srbski.

### Državni dolgovi.

Dobro gmotno stanje je podlaga za vsako napredovanje. To vidimo pri posameznih osobah kakor pri celih državah. Gotovo ne napreduje tist državljan, ki opravlja le z največjo težkočo svoje davke; navadno leze tak zmirom bolj v dolgove in končno pride v propad. Kaj je misliti o državi, katerej se stroški zmirom bolj množe a dohodki le počasi rasto?

Uzroki poviševanja državnih stroškov so različni a mej prvimi in glavnimi so gotovo državni dolgovi in odstotki, kateri se imajo od njih plačevati. Ti izcrpljujejo in pogoltujejo državam vsako bogatstvo, uničujejo narodom blagostanje, ubožujejo srednji stan, spravljajo delavce v sužnost. Z obrestm, katere plačuje država, se množi premoženje samo posameznim, katerih krog se zmirom bolj krči. V državnih dolgovih počiva najglavnejši uzrok sedanje socialne bede in nevarnost socialne revolucije. Drugi stroški n. pr. za armado bi se znali pomanjšati ali državni dolgovi, neprestano sesajóči narodom mozeg iz kostij, bodo pravilno rasli, vtrdujoč gospodstvo kapitala.

To gospodstvo je napravilo v novejšej povestnici večji prevrat nego vse revolucije in vojske. Odstranila se je krščanska prepoved oderuštva in kapital je postal gospodar sveta. Poprijelo se je z vso močjo načelo, da imajo novci tvorečo moč in da plode brez daljšega delovanja zopet novce. To načelo se je razširilo stoprav koncem 17. stoletja in se je preselilo iz protestantovske Nemčije v pravem oziru upadajočo Francosko za Ludovika XIV. Od te dobe so začeli državni dolgovi.

Se ve da so imeli vladarji tudi poprej dolgove, posebno v vojnem času; ali, ker je Cerkev prepovedovala pod imenom oderuštva vse obresti, zato se državni dolgovi nijso mogli tako razširjati in postajati finančni sistem.

Po tej dobi, ko se je cerkveni nauk začel zapuščati in so se začeli državni dolgovi strážansko množiti, in kapital — rešen spon, v katere ga je krščanstvo ukovalo — je dobil nad svetom vlado, katera grozi državam s pogubo in posameznim z najostudnejšim suženjstvom. Angleški časnik „Westminster Review“ je priobčil te dni statistično poročilo o državnih dolgovih od početka minolega veka, katero je toliko bolj zanimivo, ker je razredjeno po velicih dobah in ker nam predočuje lepi obraz novoveškega državnega in finančnega negospodarstva.

L. 1715 je imela Francoska 124 milijonov funtov šterlingov (1 funt šterlingov je po sedanjej ceni okoli 12 gld.) državnih dolgov, Holandska 90 mil., Angleška 39 mil., Španjska in druge države 50 mil.; skupaj tedaj 303 mil. Leto 1715 je prvo, v katerem je bilo mogoče podati statistiko državnih dolgov. Zlasti nas drega v oči veliki državni dolg Fran-

meljska tla, na katerih stojimo, ampak to je le strop mnogovrstnim podzemeljskim prostorom; kajti 16 paralelnih eliptičnih zidov je tu spodaj po poprečnih zidovih pregrajeno v nebrojne prostore, ki služijo za hleve, skladišča, hodišča. Okoli in okoli obdaja areno 5 metrov visok zid in še le nad tem obzidjem se dvigujejo v eliptičnih krozinah sedežne vrste, ena višja za drugoj, gori do vrha zunanjega obzidja; podlaga sedežem pa je četverno obzidje, ki je mej soboj z mnogoterimi obloki zvezano. Ves sedežni prostor je bil po širokih hodiščih v oddelke razdeljen. Najnižji oddelek nad areno, „podium“ imenovan, je bil odločen za senatorje, vestalke, najvišje oblastnike in za cesarjevo spremstvo; cesar sám pa je tukaj imel za sebe in rodovino svojo krasno okinčano ložo s posebnim vhodom. Drugi, višji oddelek, je bil odločen vitezom, tretji in četrti meščanom; najvišji oddelek, ki je bil pokrit in katerega strop so tenki stebri nosili, je bil odločen deloma ženstvu deloma pripro-

stemu ljudstvu. Skozi osemdesetere pritlešne arkade je ljudstvo drvelo po stopnicah in hodiščih in je skozi 160 vhodov vrelo na sedeže, ki so bili le v najvišjem oddelku iz lesa, sicer pa kameniti z marmornatimi ploščami obloženi in so vzadi imeli nizka naslanjala, tako da noben gledalec nij bil spredaj sedečemu s svojimi nogami na poti. Po hodiščih pa in v zgornjih arkadah so stali raznovrstni kipi, stene pa so bile z zlatom in slikami olupšane. Celó gori na vrhu obzidja pa so ob velicih veselicah stali cesarski mornarji, ki so, ako je bilo treba, mnogobarvne prtove črez ogromni prostor po razpetih vrveh razprezali, da so bili gledalci proti solnčnim žarkom ali dežju zavarovani.

To krasno velikansko stanje, v katerem je imelo blizo 90.000 gledalcev prostora, je bilo namenjeno veselicam, za katere dan denes izobraženi svet ne mara več, namreč krvavim bojem zverij in ljudij. Gledati, kako se divje zveri mej soboj preganjajo in me-

sarijo, kako posebno za to naučeni zverborci (bestiarii) v nevarni boj z gladnimi zvermi se spuščajo, kako se v razne stranke ločeni in krasno opravljajo gladijatorji na življenje in smrt bojujejo, gledati, kako divje izstradane zveri trgajo in mesarijo k smrti obsojene hudodelnike, mej njimi pa tudi mnoge nedolžne ljudi, na pr. kristijane, preganjane zarad vere, gledati to različno prelivanje krvi je s časoma Rimljanom tako strastno veselje postalo, da se nobena igra nij za nje mogla meriti z amfiteaterskimi in cesarji so morali za to skrbeti, da so ugajali tej strasti v obilni meri, ako so hoteli na svojem prestolu zavarovani biti proti pošasti, ki se je imenovala rimsko ljudstvo. Vespazijan je bil zelo varčen vladar, ali za milijone, ki jih je potrošil za zidanje koloseja, nij mu bilo žal.

Toda še le njegov naslednik Titus, premagalec mesta Jeruzalemskega, je dovršil delo, pri katerem je 12.000 ujetih Judov moralo po-

coske in Holandske. Stoprv tekom jednega stoletja se je premenila razmera državnih dolgov. L. 1793 je presežala Angleška vse države, dolžila je 280 m., ostala Evropa 202 m., severna Amerika 15 m., angleška Indija 8 m.; skupno 505 mil. f. šterl.

V daljih 25 letih, v katerih so Evropo obiskale francoska revolucija in Napoleonove vojske, so se dolgovi evropskih držav potrojili; kakor se razvidi iz statističnih poročil od l. 1815—1820. Angleška je imela državnih dolgov 902 m., ostala Evropa 570 m., severna Amerika 26 m., ostale ameriške države 3 m., in Indija 29 m.; skupno 1530 m., funtov št. Potem je nastala doba miru. Angleška je začela izplačevati dolgove, dočim jih je ostala Evropa, izvzemši Prusko, pomnoževala. L. 1848 je bila razmera državnih dolgov ta-le: Angleška 870 m., ostala Evropa 746 m., Zedinjene države 47.800.000, ostala Amerika 60 m., angleške naselbine 6 600 000, angleška Indija 50 m.; skupno 1.780.400.000 f. št.

L. 1870 je dolžila Angleška 870 m., ostala Evropa 2165 m., Amerika 765.300 000, Azija 104.716 000, Avstralija 35.744.000, Afrika 39.655.000; skupno 3.980.415.000 f. št. Koncem l. 1876 je dolžila Angleška 775 m., ostala Evropa 2.772.640 000, Amerika 774.867.000, Azija 131.410.000, Avstralija 48.607.000, Afrika 75.365.000; skupno 4.577.809.000 funtov šterlingov.

Državni dolgovi celega sveta so znašali tedaj koncem l. 1876 54.000 milijonov goldinarjev, kateri dajo letnih obrestij 2100 mil. gold. (pri počeznem računani po 4 odstotke). Te obresti pridejo vse v žepove kapitalistov in delajo nove kapitale. Državni dolgovi jedine Evrope so činili l. 1876 čez 42.000 m. g. z najmanj 1700 m. g. letnih obrestij. Te obresti pogoltujejo večinoma državne dohodke in ker države tudi za druge reči denar potrebujejo, je treba klin zbijati s klinom t. j. pri izplačevanju obrestij delati dolgove z nova. Nasledek tega je, da se obresti zmirom strahšeje povišujejo. Plutokracija pa kopiči kapitale na kapitale, akopram se na njih poznajo krvave stopnje gmotnega propadanja milijonov ljudij.

S—n.

## Politični razgled.

### Novranje čokolade.

V Ljubljani 20. decembra.

O *Andrassyjevej* politiki piše nemško-stajerski delegirec v „Tagespost,“ da se

magati. Kolikokrat je potem besno veselje divjalo po teh vrstah marmornatih sedežev! Kolikokrat se je tu pokazalo, da rimljanstvo propada! Kajti ne nižje ljudstvo, ampak vse odlično občinstvo rimsko se je ovenčano, v bele toge oblečeno tukaj zbiralo in celo vestalka, katero si morda misliš kot rahločutno devico, je bila vsa izven sebe od veselja, kadar se je zmagujočemu gladijatorju meč zablistnil nad zmaganim, in nij je bilo sram z drugimi vred znamenje dati, naj mu meč porine v prsi. Saj so bili le sužnji, ki so se doli v areni borili, ali pa taki, ki so vsled hudodelstev svobodo izgubili in obsojeni bili v nečastni gladijatorski stan.

Nij ga na svetu mesta, kjer bi se na razmerno tako majhenem prostoru toliko krvi bilo prolilo. O tem nekaj pojem dobimo, ako beremo o nekaterih izvenredno sijajnih veselicah v tem amfiteatru.

(Konec prihodnjič.)

utegne iz nevtralne v vojevito izpremeniti. Za to sta dve stranki: magjarska, ki hoče za Turčijo v boj iti, a druga vojna stranka, ki hoče z Rusijo vred kolikor mogoče Turčije zasesti. Nemški ustavoverec smatra obe za nesrečo, zato pozivlje, naj nemške občine in društva zoper vsako akcijo in aneksijo demonstrirajo. Zakaj bi bila aneksija rodovitne Bosne škodljiva, tega nemški Tebanec ne pove. Vemo pa, da se le boji pomnoženja slovanskega elementa, za monarhijo mu še mar nij!

**Hrvatski** sabor se denes snide, da bode čez praznike, ko vsi drugi parlamenti praznujejo, sklenil svoj proračun. Ali bode v tem za Slovanstvo važnem zboru govorjena v kritičnem tem hipu važna slovanska reč? Magjari in Nemci glasno govore, zakaj Slovani ne bi, kder mogo. Pač kraljevički „Primorac“ dobro in istinito govori: Gdje je Hrvatska! Je li mogoče, da Mrazović, Miskatović, Hrvat, Vončina i ostali poznati patriote muče, pače još polaze peštanski sabor? Čemu zagrebački sabor, kad već mora vršiti jednu volju Magjara? Neostaje li tako Hrvatskoj prikor i šteta? Koja je bo korist, da joj Mažuranić banuje, kad je Tiszin sluga? Poštenije bi svakako bilo, da to poniženje naroda izvadja Bedeković ili Rauch. Tako nebi se trostruko morali stiditi. Ali to još nije dosta. In dalje: Proigrana je, vjerujte, svaka supremacija nad Srbstvom. Gdje srčanosti ni poduzeća neima, tu vlada mrtvilo, a ovo ubija život. Odkad se Hrvatska borbe ustavne kanila, potamnilo je nje ime kod srodnih plemena. Tko se Magjaru, najljućemu neprijatelju Slavjana, oprieti nezna, taj nezasluzuje poštovanja ostalog Slavenstva. Kad Magjar tako brez-sramno stavlja jaram Hrvatom, dočim se ostala braća njihova oslobadjaju; kad danas u sebi nečute ponos slavjanski, te se podaju službi neizobraženijega od sebe: tada su izgubili nadu na bolju budućnost, kamo li pak u sva ona unapredjenja južnog Slavenstva. Tko sada prima bič magjarski, kad mu gospodstvo pada, taj nezasluzuje Krajnu ni Dalmaciju, kamo li Bosnu i Hercegovinu.

### Vrste republiki.

**Francoski** republikanci zdaj, ko so do vlade prišli, odstavljajo protirepublikanske uradnike v vseh oddelkih, celo v diplomatskem koru. — Zbornici sta obe zaprti. — Deputacije pravijo, da po odpravljeni krizi uže trgovina boljša postaje in mir se vrata.

**Angleško** ministerstvo se posvetuje, kaj bi storilo. Ena stranka je za vojsko, a večina se je dozda boji. — Telegram v „N. Fr. Pr.“ iz Londona pripoveduje, da je vlada nanaglo naročila 300.000 črevljev.

Iz *Rima* se piše o papeževem zdravju v „Pol. Corr.“, da je še zmirom slabo. On ne more po sobi hoditi, temuč pade v omedlevico, če le vstane. Trših jedil ne uživa, temuč živi od juhe, vina in od mešanice iz kave in čokolade. Sicer je pa dobre volje, sprejema še svoje ljudi in je prijazen z njimi.

### Domoljubni slovan.

— (Sokolski večer) bode v soboto dné 22. decembra 1877 v restavraciji čitalniškej. Program je: 1. „Fatinica-koračnica“, za glasovir, gosli in bas. 2. „Padajte bračo“, možki zbor, od Havlase. 3. „Rigoletto“, poje g. Doix, od Verdija. 4. „Trovatore“, poje g. Doix, od Verdija. 5. „Žezulenka“, čveterospev od Kikela. 6. „Bazar Friedman“, izviren kouplek, poje g. Steinmetz. 7. „Prijateljica“, dvanajsterospev, od Fabianija. 8. „Pegam in Lambergar“, humorističen romantičen heroičen izvorno-naroden igrokaz v podobah. 9. „Grespino e la comare“, od Rize. 10. „Ižanska“, poje divji ižanski kvartet. 11. Loterija, čisti dohodek bode za piramido Sokola na pokopališči. 12. Lov brez puške, v podobah. Krvava bitva. Mej posameznimi točkami bodeta gosp. Valenta in gosp. Stöckl iz prijaznosti igrala na glasovir in gosli. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Reditelj večera gosp. Juvančič.

— (Gimnazija v Kranji) šteje letos 90 učencev.

— (Valvazorja) je pri Krajcu v Novem mestu te dni izšel 23. zveščič: popis kranjskih gradov nadalje.

— (Odbor slovenske matice) je imel 19. t. m. popoldne sejo, katere se je udeležilo 12 odbornikov ljubljanskih, izmed vnanjih g. Svetec.

— (V bogoslovno semenišče) je te dni sprejet bil g. Gašpar Majar iz Dola, dovršil gimnazijo z zrelostno skušnjo vred l. 1876, bil prostovoljec vojaški, imenovan uže za ljudskega učitelja v Gorjah, ki pa se je rajše poprijel sedaj bogoslovja.

— („Glasbena matica“) ravnokar razpošilja svojim udom tretji zvezek „Miletinke“. Zvezek obsega 4 skladbe od dr. Benjamina Ipavca: 1. „Pod oknom“, besede Boris Miranove; 2. „Vabilo“, besede Simon Jenkove; 3. „Spominčica“ besede L. Tomanove; 4. „In vendar enkrat še, srce?“ besede Fr. Cimpermanove. Vsi komadi so uglasbeni za samospjev s spremljevanjem na glasoviru, in je partituras pridejan poseben glas za pevca. Založila je tudi „Glasbena Matica“ od slavnega umetnika na goslih, Krežme, zloženi in „Glasbene matice“ podarjeni opus „Moj senj,“ katero interesantno delo bodo sprejeli društveniki v kratkem. Vidno je, da „Glasbena matica“ resno in skrbno deluje in narodno glasbeno literaturo z vrednimi deli množi. Društveno delovanje in napredovanje pak je odvisno od dohodkov, zatorej naj blagovolijo č. udje zaostalo društvenino plačati. Drugi domoljubi in prijatelji društvenega namena pa naj pristopijo k društvu kot podporniki. Letni donesek je 2 gl. Društveniki dobivajo vse, kar društvo na svitlo daje. Za 6 gold. dobe novo vpisani udje vsa dela „Glasbene matice“ od leta 1873 do zdaj na svitlo. Doneske (društvenino) sprejema blagajnik „Glasbene matice“, gospod France Drenik.

## Razne vesti.

\* (Penziji oniran gost.) Uradniški služabnik Karel Schulz na Dunaji je mnogo let redno obiskaval z večera jedno in isto gostilno ter v svojem kotu stalno hodil politkovat z drugovi jednake vrste. Kar naenkrat ga pogreše tovariši in misleči, da je bolan, grede ga obiskat. A tu jim pové, da mu penzija 12 gl. na mesec ne dopušča večerne navadue zabave ter še tako z njimi komaj izhaja. Sedanji gostilničar pak daje odslej 73 letnemu starcu mesečno po 3 gl. penzije.

\* (Umrl) je francoski general Aurelle de Paladines, eden onih redkih generalov, ki so leta 1870 zmagovali. Paladines je bil prisilil Pruse, da so Orleans popustili. Ko je bil Bazaine prezgodaj in izdajsko udal se, tudi Paladines nij mogel več ustavljati se na Loire.

\* (Stara obleka.) Nedavno tega so v Libercu na Češkem v bolnico odnesli delavca J. G., kateri je po vsem životu imel nekakve garje. To bolezen je nalezal od starih hlač, katere si je kupil v starini. Pri nakupovanji ponošene obleke je zares treba biti človeku zelo previdnemu, kajti znano je, da so Angleži s prodajo starih oblačil zanesli mej Indijance kozé, za katerimi jih je sila mnogo pomrlo.

### Umrti v Ljubljani

od 13. do 18. decembra:

Ana Videti, gostilničarja soproga, 65 l., na Žabjaku št. 2, za otrpnenjem črev. — Terezija Taborsky, delavčeva soproga, 24 l., v bolnici, za sušico. — Edvard Leutgeb, 70 l., v bolnici, za možjansko vodenico. — Jakob Grilec, krojač, 45 l., v bolnici, za vodenico. — Miha Eisenzopf, krošnjar, 32 l., v bolnici, za bruhanjem krvi. — Ivan Hlebs, zidar,

64 l. v Hradeckega vasi, za vodenico. — Marija Knafelc, kajzarica, 51 l. v bolnici, za prehlajenjem črev. — Andrej Lab, ščetar, 65 l. v zvonarskih ulicah št. 9, za kapjo. — Jera Prepeluh, obojovnica, 63 l. v bolnici, za oslabljenjem. — Oskar Kaiser, sin puškarjeve vdove, 1 1/2 l. v Selenburgovih ulicah št. 4, za vnetico grla. — Franjo Hoffman, obojovnik, 74 l. v poprčnih ulicah št. 6, za omehčanjem možjan.

**Dunajska borza 20. decembra.**

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	"	35	"
Zlata renta	74	"	35	"
1860 drž. posojilo	110	"	50	"
Akcije narodne banke	790	"	—	"
Kreditne akcije	204	"	60	"
London	120	"	25	"
Napol.	9	"	63	"
C. kr. cekini	5	"	69	"
Srebro	105	"	45	"
Državne marke	59	"	30	"

Vsena bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

**Revalescière du Barry**

v Londonu.

30 let uže je nij boleznj, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezl naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlati žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, žumenje v nésih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsenčilšču v Mariboru, zdravilnega svētnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Braham a mnogo drugih imenitnih osov, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.  
Spričevalo zdravilnega svētnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prahih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svētovalec in člen mnogo učeni družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svētovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strahotnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalescière je 4krat točnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na onj, ko pri zdravilih.

V plohatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalescière-Biscuiten v pušicah in Revalescière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunajju, Walfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specializiranih trgovcih; tudi razpošilja du najeksa hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šahar, J. Svoboda lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviću, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviću. (157)

**Razglas**

gledé izpraznjenih sirotinskih ustanov.

Letos je nekaj sirotinskih ustanov v letnem znesku 48 do 50 gld. izpraznjenih.

Pravico do užitka teh ustanov imajo uboge kranjske sirote možkega in ženskega spola, ki ljudsko šolo obiskujejo, od dovršenega 6. do dovršenega 15. leta starosti.

Prositelji za te ustanove naj dokažejo starost po rojstvenem listu, uboštvo, način sirotinskega stanu (ali so popolne sirote, ali na pol, po očetu ali po materi), bivališče, potem naj dokažejo, ali uže kako šolo obiskujejo, tudi je navesti v prošnji, kdo da je siroti postavni ali od sodišča nastavljeni zastopnik.

Nekolekovane prošnje naj se ulože pri dotičnih c. kr. okrajnih glavarstvih, a v Ljubljani pri mestnem magistratu

do 15. januarja l. 1878.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1877.

**Gospé,**

katere hté svoje soproge in prijatelje razveseliti z božičnimi ali novoletnimi darili, izvestno ne mogó ničesa drugega primernejšega kupiti nego 100 pravih Havanna smodek od 12—30 gl.; 100 špeciialitét od 2 gld. 80 kr. do 22 gl.; ali turškega tobaka po 6—24 gl. kilo

v zalogi špeciialitét

(396—1) na mestnem trgu št. 18.

**Rudolf Kirbisch,**

sladčičar na kongresnem trgu, priporoča čestitemu p. t. občinstvu svojo obilno

zalogo slaščic

za božične praznike.

(360—7)

**Vabilo na naročbo „ZVONA“.**

Odpravništvo „Zvona“ vabi najljubše slovensko občinstvo na naročbo lepoznanškega lista „Zvona“ za prihodnje leto 1878. Še svojo mnogoštevilno dosedanjo udeležbo pokazalo je naše slavno občinstvo, da je popolnoma umelo veliki pomen in vzvišeno nalogo, katero izveršuje „Zvon“ v slovenskem slovstvu. „Zvon“ bode dobil prihodnje leto nekoliko večjo obliko in bo tudi prinašal prvi dan vsakega meseca po eno izvirno sliko; „Zvon“ je tedaj prvi slovenski list, ki bo prinašal slike in redno samo izvirne slike, proizvode naše domače slovenske umetnosti. Te slike bodo posebej „Zvonu“ pridejane kot „priloge“, in se bode za nje plačevalo 1 gold. na leto; zato je tudi naročnina dvojna:

Brez prilog  
za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold.  
S prilogami  
za vse leto 5 gold., za pol leta 2 gold. 50 kr.

Vsak naročnik naj tedaj izrečno pove, ali želi prejemati samo „Zvon“ brez prilog ali s prilogami.

Naročnina naj se pošilja z naslovom:  
Redaction des „Zvon“, Wien,  
Währing, Zellerhof 6,  
(397—1) Odpravništvo „Zvona“.

Št. 707.

**Razpis službe.**

Pri krajnej občini v Materiji, političnega okraja Volovskega, v kronovini Isterskej, se razpisuje služba občinskega tajnika z letno plačo 500 goldinarjev.

Prosilci morajo biti zmožni slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v pisanju in govorjenju, in se morajo izkazati, da so uže služili ali pri kakem večjem občinskem uradu, ali pri kakošnej drugej političnej uradnji, in da so v vseh treh jezikih uredovati popolnem zmožni.

Prošnje za službo naj se pošiljajo do konca meseca svečana 1878 občinskemu uradu v Materijo ter so proste poštnine.

Občinsko glavarstvo v Materiji,  
dne 7. grudna 1877.

(370—3)

Obč. glavar: Jurišovič.

**Svarilo in razjasnitev!**

**Nigdar**

še nij noben kozmetičen izdelek prouzročeval z velikanskimi svojimi vspeli tolike

pozornosti,

kakoršno si je pri vseh prilikah zadobil

Winkelmayerov

**toričen cvét,**

kajti po njem so komaj 15 letni mladenci uže nosili takove brade, kakoršnih ne vidis pri ljudeh v možkej dobi, plešče, kjer uže več let nij bilo najmanjše dlacice, zarasle so se zopet in gnale krepke in goste lase.

Nij se dakle čuditi, ako so kmalu prišla vsakovrstna ponarejanja mej svet. Največ pa slepari občinstvo nek tukajšnji trgovec, ki napravila mojemu sličem cvet pod istim imenom, v čemer ga je, se ve da le slabo poučil hlapec, katerega sem odpravil iz svoje hiše.

Celo „Wiener medizinische Zeitung“ izreka, da ima Winkelmayer najboljši toričen cvet.

Prosimo dakle, da nikedo ne pozabi povsodi le zahtevati Winkelmayerov toričen cvet, kakor tudi vse ostale torične izdelke.

Cene: Steklenica toričnega cvéta 90 kr.; piskrček toričnega mazila 50 kr.; piskrček z briliantinom, ki brado dela lepšo in volnejšo 40 kr.; torično olje 40 kr.; torično vosčeno mazilo 30 kr.; torično mazilo za brado 20 kr.; Eau Athenienne, najboljšo sredstvo zoper ljske na glavi, 50 kr.; purgin, vegetabilno sredstvo, ki osivelej bradi da zopet prvotno barvo, 1 gld. — Purgin je napravljen brez mineralnih zmesij in nij dakle prav nič škodljiv.

Razpošiljati se mogo samo naročila, ki presegaajo 1 gld. — Za vsako steklenico naj se pridene 10 kr. za priredbo.

Centralna razpošiljalna zaloga:

J. WINKELMAYER,

Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstrasse Nr. 159 und Stumpergasse Nr. 13.

Podružnice na Dunaji: M. Hauptner, frizér, Schottenring, na oglu Goncaginih ulic in Filip Neustein, lekarnica „pri sv. Leopoldu“, v mestu, Plankengasse.  
V Pešti: J. v. Török, lekarnar v kraljevej ulici 7. V Pragi: J. Fürst, lekarnar. V Brnu: F. Eder, lekarnar. V Gradci: H. Kiehlhauser, lekarnar. V Temesvaru: Ernst Jaromisz, lekarnar. V Klausenburgu: Szeky Miklos, lekarnar. V Gyöngyösu: Ferdinand Mersits, lekarnar.